

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B** ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/2394

z dnia 12 grudnia 2017 r.

w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1)

zmienione przez:

Dziennik Urzędowy

	nr	strona	data
► <u>M1</u> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r.	L 60I	1	2.3.2018

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY (UE) 2017/2394**

z dnia 12 grudnia 2017 r.

w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY WSTĘPNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie określa warunki, na jakich właściwe organy, które zostały wskazane przez ich państwa członkowskie jako odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów będą współpracować ze sobą i koordynować działania ze sobą oraz z Komisją w celu egzekwowania przestrzegania tych przepisów oraz zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a także w celu wzmocnienia ochrony interesów gospodarczych konsumentów.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do naruszeń wewnętrznych, naruszeń powszechnych i naruszeń powszechnych o wymiarze unijnym, nawet jeżeli naruszeń tych zaprzestano, zanim rozpoczęło się lub zakończyło egzekwowanie prawa.
2. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla unijnych przepisów w dziedzinie prawa prywatnego międzynarodowego, w szczególności przepisów dotyczących jurysdykcji sądów oraz prawa właściwego.
3. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla stosowania w państwach członkowskich środków związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych, w szczególności dla funkcjonowania Europejskiej Sieci Sądowej.
4. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla wypełniania przez państwa członkowskie wszelkich dodatkowych obowiązków w zakresie wzajemnej pomocy w dziedzinie ochrony zbiorowych interesów gospodarczych konsumentów, które to obowiązki wynikają z innych aktów prawnych, w tym umów dwustronnych lub wielostronnych, także w sprawach karnych.
5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE ⁽¹⁾.
6. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla możliwości dalszego egzekwowania prawa na drodze publicznoprawnej lub prywatnoprawnej na mocy prawa krajowego.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

▼ B

7. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla odnośnych przepisów prawa Unii mających zastosowanie do ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych.

8. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa krajowego mającego zastosowanie do odszkodowań na rzecz konsumentów z tytułu szkody poniesionej na skutek naruszeń praw Unii chroniących interesy konsumentów.

9. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa właściwych organów do podejmowania działań dochodzeniowych i działań w zakresie egzekwowania prawa w odniesieniu do więcej niż jednego przedsiębiorcy dopuszczającego się podobnych naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem.

10. Rozdział III niniejszego rozporządzenia nie ma zastosowania do naruszeń wewnętrznych dotyczących przepisów dyrektyw 2014/17/UE i 2014/92/UE.

*Artykuł 3***Definicje**

Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „przepisy prawne Unii chroniące interesy konsumentów” oznaczają rozporządzenia i dyrektywy w postaci przetransponowanej do wewnętrznych porządków prawnych państw członkowskich wymienione w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- 2) „naruszenie wewnętrzne” oznacza czyn lub każde zaniechanie sprzeczne z przepisami prawnymi Unii chroniącymi interesy konsumentów, które szkodziły, szkodzą lub mogą zaszkodzić zbiorowym interesom konsumentów zamieszkałych w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym:
 - a) czyn lub zaniechanie miały swoje źródło lub dopuszczono się czynu lub zaniechania;
 - b) przedsiębiorca odpowiedzialny za ten czyn lub to zaniechanie ma siedzibę; lub
 - c) znajdują się dowody bądź mienie przedsiębiorcy związane z tym czynem lub zaniechaniem;
- 3) „naruszenie powszechne” oznacza:
 - a) czyn lub każde zaniechanie sprzeczne z przepisami prawnymi Unii chroniącymi interesy konsumentów, które szkodziły, szkodzą lub mogą zaszkodzić zbiorowym interesom konsumentów zamieszkałych w co najmniej dwóch państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie, w którym:
 - (i) czyn lub zaniechanie miały swoje źródło; dopuszczono się czynu lub zaniechania;
 - (ii) przedsiębiorca odpowiedzialny za czyn lub zaniechanie ma siedzibę; lub
 - (iii) znajdują się dowody bądź mienie przedsiębiorcy związane z tym czynem lub zaniechaniem; lub

▼ B

- b) czyny lub zaniechania sprzeczne z przepisami prawnymi Unii chroniącymi interesy konsumentów, które szkodziły, szkodzą lub mogą zaszkodzić zbiorowym interesom konsumentów i mają cechy wspólne, w tym dotyczą tej samej bezprawnej praktyki, naruszają ten sam interes oraz zachodzą jednocześnie, i dopuszcza się ich ten sam przedsiębiorca w co najmniej trzech państwach członkowskich;
- 4) „naruszenie powszechne o wymiarze unijnym” oznacza powszechnie występujące naruszenie, które szkodziło, szkodzi lub może zaszkodzić zbiorowym interesom konsumentów w co najmniej dwóch trzecich państw członkowskich zamieszkałych łącznie przez co najmniej dwie trzecie ludności Unii;
- 5) „naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem” oznacza naruszenie wewnętrznie, naruszenie powszechne i naruszenie powszechne o wymiarze unijnym;
- 6) „właściwy organ” oznacza organ publiczny ustanowiony na szczeblu krajowym, regionalnym albo lokalnym i wyznaczony przez państwo członkowskie jako odpowiedzialny za egzekwowanie przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów;
- 7) „jednolity urząd łącznikowy” oznacza organ publiczny wyznaczony przez państwo członkowskie jako odpowiedzialny za koordynację stosowania niniejszego rozporządzenia na terytorium tego państwa członkowskiego;
- 8) „wyznaczony podmiot” oznacza podmiot mający uzasadniony interes w zaprzestaniu lub zakazaniu naruszeń przepisów prawnych Unii i chroniących interesy konsumentów, wyznaczony przez państwo członkowskie i który otrzymał polecenie od właściwego organu do gromadzenia niezbędnych informacji i podejmowania koniecznych środków egzekwowania prawa dostępnych danemu podmiotowi na mocy prawa krajowego w celu doprowadzenia w imieniu tego właściwego organu do zaprzestania naruszenia lub do jego zakazania;
- 9) „organ wnioskujący” oznacza właściwy organ, który zwraca się z wnioskiem o wzajemną pomoc;
- 10) „organ współpracujący” oznacza właściwy organ, który otrzymuje wniosek o wzajemną pomoc;
- 11) „przedsiębiorca” oznacza osobę fizyczną lub prawną – niezależnie od tego, czy jest to podmiot prywatny czy publiczny – która działa, w tym za pośrednictwem innej osoby działającej w jej imieniu lub na jej rzecz, w celach związanych z jej działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wykonywaniem wolnego zawodu
- 12) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która działa w celach innych niż jej działalność handlowa, gospodarcza, rzemieślnicza lub związana z wykonywaniem wolnego zawodu;
- 13) „skarga konsumenta” oznacza oświadczenie poparte wiarygodnym dowodem, że przedsiębiorca dopuścił się, dopuszcza lub może dopuścić się naruszenia przepisów prawnych Unii, które chronią interesy konsumentów;
- 14) „szkoda wyrządzona zbiorowym interesom konsumentów” oznacza faktyczną lub potencjalną szkodę wyrządzoną interesom określonej liczby konsumentów, których dotyczą naruszenia wewnętrznie, naruszenia powszechne lub naruszenia powszechne o wymiarze unijnym;

▼B

- 15) „interfejs internetowy” oznacza oprogramowanie, w tym stronę internetową lub jej część oraz aplikacje, które są obsługiwane przez przedsiębiorcę lub w jego imieniu, i które są narzędziem umożliwiającym konsumentom dostęp do towarów lub usług przedsiębiorcy;
- 16) „akcje kontrolne” oznaczają wspólnie uzgodnione dochodzenia na rynkach konsumenckich w formie równoczesnych, skoordynowanych akcji kontrolnych w celu sprawdzania zgodności z oraz wykrywania naruszeń przepisów prawnych Unii, które chronią interesy konsumentów.

*Artykuł 4***Notyfikacja terminów przedawnienia**

Każdy jednolity urząd łącznikowy notyfikuje Komisji terminy przedawnienia, które obowiązują w ich własnym państwie członkowskim i które mają zastosowanie do podejmowania środków egzekwowania prawa, o których mowa w art. 9 ust. 4. Komisja przedstawia skróconą informację o notyfikowanych terminach przedawnienia i udostępnia ją właściwym organom.

ROZDZIAŁ II

WŁAŚCIWE ORGANY I ICH UPRAWNIENIA*Artykuł 5***Właściwe organy i jednolite urzędy łącznikowe**

1. Każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ i jednolity urząd łącznikowy, które są odpowiedzialne za stosowanie niniejszego rozporządzenia.
2. Właściwe organy wypełniają swoje obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia we własnym imieniu i tak samo, jakby działały na rzecz konsumentów w swoim własnym państwie członkowskim i we własnym imieniu.
3. W obrębie każdego państwa członkowskiego jednolity urząd łącznikowy jest odpowiedzialny za koordynację działań dochodzeniowych i działań w zakresie egzekwowania przepisów przez właściwe organy, inne organy publiczne, o których mowa w art. 6 i, jeżeli ma to zastosowanie, przez wyznaczone podmioty w odniesieniu do naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy oraz jednolite urzędy łącznikowe miały niezbędne zasoby do stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym wystarczające zasoby budżetowe i inne zasoby, wiedzę specjalistyczną, procedury oraz inne środki.
5. Jeżeli na terytorium państwa członkowskiego istnieje więcej niż jeden właściwy organ, państwo członkowskie zapewnia, aby zakres obowiązków każdego z tych właściwych organów był jasno określony i aby organy te ściśle ze sobą współpracowały w sposób umożliwiający skuteczne wykonywanie tych obowiązków.

▼ B*Artykuł 6***Współpraca w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia w obrębie państw członkowskich**

1. Do celów należytego stosowania niniejszego rozporządzenia każde państwo członkowskie zapewnia skuteczną wzajemną współpracę właściwych organów, innych organów publicznych, oraz, jeżeli ma to zastosowanie, wyznaczonych podmiotów.

2. Inne organy publiczne, o których mowa w ust. 1, podejmują, na wniosek właściwego organu, wszelkie konieczne środki dostępne im na mocy prawa krajowego, aby doprowadzić do zaprzestania naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem lub do ich zakazania.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby pozostałe organy publiczne, o których mowa w ust. 1 dysponowały środkami i uprawnieniami niezbędnymi do prowadzenia skutecznej współpracy z właściwymi organami w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia. Te pozostałe organy publiczne regularnie informują właściwe organy o środkach podjętych w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 7***Rola wyznaczonych podmiotów**

1. W przypadku gdy ma to zastosowanie właściwy organ („organ zlecający”) może, zgodnie z jego prawem krajowym zlecić wyznaczonemu podmiotowi gromadzenie niezbędnych informacji dotyczących naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem lub podjęcie koniecznych środków egzekwowania prawa dostępnych mu na mocy prawa krajowego w celu doprowadzenia do zaprzestania tego naruszenia lub do jego zakazania. Organ zlecający może zlecić wyznaczonemu podmiotowi, jeżeli po konsultacji z organem wnioskującym lub z pozostałymi odnośnymi właściwymi organami, których dotyczy naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem, zarówno organ wnioskujący, jak i organ współpracujący lub wszystkie odnośne właściwe organy zgodzą się co do tego, że wyznaczony podmiot może uzyskać niezbędne informacje lub doprowadzić do zaprzestania naruszenia lub do jego zakazania w co najmniej tak skuteczny i sprawny sposób, jak by to miało miejsce w przypadku podjęcia działania przez organ zlecający.

2. Jeżeli organ wnioskujący lub inne właściwe organy, których dotyczy naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem, są zdania, że warunki określone w ust. 1 nie zostały spełnione, niezwłocznie informują o tym pisemnie organ zlecający, przedstawiając uzasadnienie swojej opinii. W przypadku, gdy organ zlecający nie podziela tego zdania, może on przekazać sprawę Komisji, która niezwłocznie wydaje opinię.

3. Organ z zlecający jest nadal zobowiązany do gromadzenia niezbędnych informacji lub podjęcia koniecznych środków egzekwowania prawa, jeżeli:

- a) wyznaczonemu podmiotowi nie uda się niezwłocznie uzyskać niezbędnych informacji ani doprowadzić do zaprzestania lub do zakazania naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem; lub
- b) właściwe organy, których dotyczy naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem, nie osiągnęły zgody, co do tego, że wyznaczonemu podmiotowi można zlecić zadania zgodnie z ust. 1.

▼B

4. Organ zlecający podejmuje wszelkie konieczne środki, aby zapobiec ujawnieniu informacji, które podlegają przepisom dotyczącym poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej określonym w art. 33.

*Artykuł 8***Informacje i wykazy**

1. Każde państwo członkowskie bezzwłocznie przekazuje Komisji następujące informacje i zmiany tych informacji:

- a) dane identyfikacyjne i kontaktowe właściwych organów, jednolitego urzędu łącznikowego, wyznaczonych podmiotów oraz podmiotów wydających ostrzeżenia zewnętrzne, o których mowa w art. 27 ust. 1; oraz
- b) informacje o strukturze organizacyjnej, uprawnieniach i zadaniach właściwych organów.

2. Komisja prowadzi i aktualizuje na swojej stronie internetowej publicznie dostępny wykaz właściwych organów, jednolitych urzędów łącznikowych, wyznaczonych podmiotów i innych podmiotów wydających ostrzeżenia zewnętrzne, określonych w art. 27 ust. 1 lub 2.

*Artykuł 9***Minimalne uprawnienia właściwych organów**

1. Każdy właściwy organ posiada minimalne uprawnienia dochodzeniowe oraz uprawnienia do egzekwowania prawa określone w ust. 3, 4, 6 i 7 niniejszego artykułu, które są niezbędne do stosowania niniejszego rozporządzenia i wykonuje swoje uprawnienia zgodnie z art. 10.

2. Niezależnie od ust. 1 państwa członkowskie mogą postanowić o nieprzyznawaniu wszystkich uprawnień każdemu właściwemu organowi, pod warunkiem że każde z tych uprawnień będzie mogło być skutecznie wykonywane stosownie do potrzeb w odniesieniu do naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem zgodnie z art. 10.

3. Właściwe organy mają co najmniej następujące uprawnienia dochodzeniowe:

- a) uprawnienia dostępu do istotnych dokumentów, danych lub informacji odnoszących się do naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem, w dowolnej formie lub w dowolnym formacie i bez względu na nośnik, i na miejsce ich przechowywania;
- b) uprawnienia do żądania od publicznego organu, podmiotu lub agencji w ich państwie członkowskim lub od osoby fizycznej lub prawnej dostarczenia istotnych informacji, danych lub dokumentów, w dowolnej formie lub w dowolnym formacie i bez względu na nośnik lub na miejsce ich przechowywania w celu ustalenia, czy doszło lub dochodzi do naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem i w celu ustalenia szczegółów dotyczących tego naruszenia, w tym śledzenia przepływów środków finansowych i danych lub potwierdzenia tożsamości osób zaangażowanych w przepływy środków finansowych i danych, oraz potwierdzenia informacji o rachunkach bankowych i własności stron internetowych;

▼B

- c) uprawnienia do przeprowadzania niezbędnych kontroli na miejscu, w tym uprawnienia do wkraczania do pomieszczeń i środków transportu oraz na tereny, z których przedsiębiorca, którego dotyczy kontrola, korzysta w celach związanych ze swoją działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub z wykonywaniem wolnego zawodu, lub zażądania tego od innych organów publicznych, w celu zbadania, zajęcia lub uzyskania informacji, danych lub dokumentów lub sporządzenia ich kopii, bez względu na nośnik; uprawnienia do zajmowania informacji, danych lub dokumentów na niezbędny okres i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia kontroli; uprawnienia do żądania od przedstawicieli lub pracowników przedsiębiorcy, którego dotyczy kontrola, wyjaśnień w sprawie faktów, informacji, danych lub dokumentów dotyczących przedmiotu kontroli oraz rejestrowania odpowiedzi;
 - d) uprawnienia do nabywania towarów lub usług jako zakupów testowych, w tym, w razie potrzeby, posługując się ukrytą tożsamością, w celu wykrycia naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem i uzyskania dowodów, w tym aby je kontrolować, obserwować, badać, rozkładać na części lub testować.
4. Właściwe organy mają co najmniej następujące uprawnienia w zakresie egzekwowania prawa:
- a) uprawnienia do przyjmowania środków tymczasowych, aby zapobiec ryzyku wyrządzenia poważnych szkód zbiorowym interesom konsumentów;
 - b) uprawnienia do zwrócenia się do przedsiębiorcy odpowiedzialnego za naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem o złożenie zobowiązania w postaci zaprzestania naruszenia, lub do przyjęcia od przedsiębiorcy takich zobowiązań;
 - c) uprawnienia do uzyskania od przedsiębiorcy, z jego własnej inicjatywy, dodatkowych zobowiązań w zakresie środków zaradczych dla konsumentów, dotkniętych domniemanym naruszeniem objętym niniejszym rozporządzeniem, lub, w odpowiednich przypadkach, prawa zwrócenia się do przedsiębiorcy o złożenie zobowiązania w postaci zaoferowania odpowiednich środków zaradczych konsumentom, których dotyczy to naruszenie;
 - d) w przypadku gdy ma to zastosowanie uprawnienia do informowania, za pomocą odpowiednich środków, konsumentów, którzy twierdzą, że doznali szkody w wyniku naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem, o sposobach domagania się odszkodowania przewidzianego w prawie krajowym;
 - e) uprawnienia do pisemnego nakazania przedsiębiorcy zaprzestania naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem;
 - f) uprawnienia do doprowadzenia do zaprzestania lub zakazania naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem;
 - g) w przypadku braku innych skutecznych środków, które mogą doprowadzić do zaprzestania lub zakazania naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem oraz w celu zapobieżenia ryzyku wyrządzenia poważnych szkód zbiorowym interesom konsumentów:

▼ B

- (i) uprawnienia do usunięcia treści lub ograniczenia dostępu do interfejsu internetowego lub nakazania umieszczenia wyraźnego ostrzeżenia dla konsumentów wchodzących na interfejs internetowy;
- (ii) uprawnienia do nakazania dostawcy usług hostingowych usunięcia lub wyłączenia interfejsu internetowego lub ograniczenia dostępu do niego; lub
- (iii) w odpowiednich przypadkach, uprawnienia do nakazania rejestracji domen i podmiotom rejestrującym domeny usunięcia pełnej nazwy domenowej (FQDN) i umożliwienia właściwemu organowi jej rejestracji;

w tym poprzez żądanie wdrożenia takich środków przez stronę trzecią lub inny organ publiczny,

- h) uprawnienia do nakładania kar, takich jak grzywny lub okresowe kary pieniężne za naruszenia objęte niniejszym rozporządzeniem oraz za niewykonanie decyzji, nakazu, środka tymczasowego, zobowiązania przedsiębiorcy lub innego środka przyjętego na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Kary, o których mowa w lit. h), są skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające, zgodnie z wymogami prawa Unii chroniącymi interesy konsumentów. W szczególności należy uwzględnić, w odpowiednich przypadkach, charakter, wagę i czas trwania danego naruszenia.

5. Uprawnienie do nakładania kar, takich jak grzywny lub okresowe kary pieniężne, w przypadku naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem ma zastosowanie do każdego naruszenia prawa Unii chroniącego interesy konsumentów, o ile odpowiedni akt prawny Unii wymieniony w załączniku przewiduje kary. Pozostaje to bez uszczerbku dla uprawnień organów krajowych zgodnie z prawem krajowym do nakładania kar, takich jak grzywny administracyjne lub inne lub okresowe kary pieniężne, w przypadkach, gdy akty prawne Unii wymienione w załączniku nie przewidują kar.

6. Właściwe organy są uprawnione do wszczynania dochodzeń lub postępowań z własnej inicjatywy w celu doprowadzenia do zaprzestania naruszeń objętych niniejszym rozporządzeniem lub do ich zakazania.

7. Właściwe organy mogą publikować wszelkie ostateczne decyzje, zobowiązania przedsiębiorców lub nakazy przyjęte na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym informacje na temat tożsamości przedsiębiorcy odpowiedzialnego za naruszenie objęte niniejszym rozporządzeniem.

8. W przypadku gdy ma to zastosowanie właściwe organy mogą zasięgać opinii organizacji konsumenckich, stowarzyszeń przedsiębiorców, wyznaczonych podmiotów lub innych zainteresowanych osób na temat skuteczności zobowiązań zaproponowanych przez przedsiębiorcę w celu zaprzestania naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem.

*Artykuł 10***Wykonywanie minimalnych uprawnień**

- 1. Uprawnienia określone w art. 9 są wykonywane:
 - a) bezpośrednio przez właściwe organy w ramach ich własnych kompetencji;

▼B

- b) w odpowiednich przypadkach po zwróceniu się do innych właściwych organów lub innych organów publicznych;
- c) poprzez zlecenie zadań wyznaczonym podmiotom, jeżeli ma to zastosowanie; albo
- d) poprzez wniesienie powództwa do sądów właściwych o wydanie niezbędnego orzeczenia, w tym, w odpowiednich przypadkach, poprzez wniesienie środka odwoławczego, jeżeli wniosek o wydanie niezbędnego orzeczenia został oddalony.

2. Realizacja i wykonywanie uprawnień określonych w art. 9 w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia powinno być proporcjonalne i zgodne z prawem Unii oraz prawem krajowym, w tym z mającymi zastosowanie gwarancjami proceduralnymi i zasadami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Środki dochodzeniowe i środki egzekwowania prawa przyjęte w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia są odpowiednie do charakteru naruszenia oraz ogólnej wynikającej z niego faktycznej lub potencjalnej szkody naruszenia przepisów prawa Unii chroniących interesy konsumentów.

ROZDZIAŁ III

MECHANIZM WZAJEMNEJ POMOCY

*Artykuł 11***Wnioski o przekazanie informacji**

1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący przekazuje organowi wnioskującemu niezwłocznie, a w każdym przypadku w ciągu 30 dni, chyba że uzgodniono inaczej, istotne informacje niezbędne do ustalenia, czy wystąpiło lub występuje naruszenie wewnętrznej, oraz doprowadzenia do zaprzestania tego naruszenia.
2. Organ współpracujący wszczyna stosowne i niezbędne dochodzenia lub podejmuje inne niezbędne lub stosowne środki w celu zgromadzenia wymaganych informacji. W razie konieczności dochodzenia te przeprowadza się przy wsparciu innych organów publicznych lub wyznaczonych podmiotów.
3. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący może zezwolić urzędnikom organu wnioskującego na towarzyszenie urzędnikom organu współpracującego w prowadzeniu ich dochodzeń.

*Artykuł 12***Wnioski o podjęcie środków egzekwowania prawa**

1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący podejmuje wszelkie konieczne i proporcjonalne środki egzekwowania prawa, aby doprowadzić do zaprzestania naruszenia wewnętrznej lub do jego zakazania poprzez wykonanie uprawnień określonych w art. 9 oraz wszelkich dodatkowych uprawnień przyznanych organowi na mocy prawa krajowego. Organ współpracujący określa stosowne środki egzekwowania prawa niezbędne, aby doprowadzić do zaprzestania naruszenia wewnętrznej lub do jego zakazania, i podejmuje je niezwłocznie, jednak nie później niż 6 miesięcy po otrzymaniu wniosku, chyba że przedstawiono konkretne powody odroczenia tego terminu. W stosownych przypadkach organ współpracujący nakłada na przedsiębiorcę

▼B

odpowiedzialnego za naruszenie wewnętrznej kary, takie jak grzywny lub okresowe kary pieniężne. Organ współpracujący może uzyskać od przedsiębiorcy, z inicjatywy przedsiębiorcy, dodatkowe zobowiązania w zakresie środków zaradczych na korzyść konsumentów, dotkniętych domniemanym naruszeniem wewnętrznym, lub, w odpowiednich przypadkach, ma prawo do podjęcia starań w celu zwrócenia się do przedsiębiorcy o złożenie zobowiązania w postaci zaoferowania odpowiednich środków zaradczych konsumentom, których dotyczy to naruszenie.

2. Organ współpracujący regularnie przekazuje organowi wnioskującemu informacje na temat kroków i środków egzekwowania już podjętych oraz kroków i środków, które zamierza podjąć. Organ współpracujący bezzwłocznie zawiadamia organ wnioskujący, właściwe organy innych państw członkowskich i Komisję, za pośrednictwem elektronicznej bazy danych przewidzianej w art. 35, o podjętych środkach i ich skutkach w odniesieniu do naruszenia wewnętrznego, w tym:

- a) czy nałożono środki tymczasowe;
- b) czy zaprzestano naruszenia;
- c) jakie środki prawa przyjęto oraz czy środki te zostały wdrożone;
- d) w jakim zakresie zaoferowano zobowiązania w zakresie środków zaradczych na korzyść konsumentów, którzy zostali dotknięci domniemanym naruszeniem.

*Artykuł 13***Procedury dotyczące wniosków o wzajemną pomoc**

1. Organ wnioskujący przekazuje we wnioskach o wzajemną pomoc informacje niezbędne w celu umożliwienia organowi współpracującemu zrealizowanie wniosku, w tym przekazuje niezbędne dowody możliwe do uzyskania jedynie w państwie członkowskim organu wnioskującego.

2. Organ wnioskujący przesyła takie wnioski o wzajemną pomoc do jednolitego urzędu łącznikowego w państwie członkowskim organu współpracującego oraz w celach informacyjnych do jednolitego urzędu łącznikowego w państwie członkowskim organu wnioskującego. Jednolity urząd łącznikowy w państwie członkowskim organu współpracującego niezwłocznie przesyła wnioski stosownemu właściwemu organowi.

3. Składanie wniosków o wzajemną pomoc i cała związana z nimi komunikacja odbywa się na piśmie i elektronicznie z zastosowaniem standardowych formularzy za pośrednictwem elektronicznej bazy danych określonej w art. 35.

4. Odnośne właściwe organy uzgadniają języki stosowane we wnioskach o wzajemną pomoc i w całej związanej z nimi komunikacji.

5. Jeżeli nie można osiągnąć porozumienia w sprawie języków, wnioski o wzajemną pomoc są przekazywane w języku urzędowym, lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego organu wnioskującego, a odpowiedzi – w języku urzędowym, lub jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego organu współpracującego. W takiej sytuacji każdy właściwy organ zapewnia niezbędne tłumaczenia wniosków, odpowiedzi i innych dokumentów, które otrzymuje od innego właściwego organu.

▼ B

6. Organ współpracujący udziela odpowiedzi bezpośrednio zarówno organowi wnioskującemu, jak i jednolitym urzędom łącznikowym w państwach członkowskich organu wnioskującego i organu współpracującego.

*Artykuł 14***Odmowa realizacji wniosku o wzajemną pomoc**

1. Organ współpracujący może odmówić realizacji wniosku o przekazanie informacji na mocy art. 11, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych sytuacji:

- a) w następstwie konsultacji z organem wnioskującym, okazuje się, że żądane informacje nie są potrzebne organowi wnioskującemu do ustalenia, czy doszło do naruszenia wewnątrzunijnego czy do niego dochodzi lub czy istnieje uzasadnione podejrzenie, że może dojść do tego naruszenia;
- b) organ wnioskujący nie zgadza się, że informacje podlegają zasadom dotyczącym poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej określonym w art. 33;
- c) przed organami sądowymi w państwie członkowskim organu współpracującego lub organu wnioskującego zostało już wszczęte śledztwo lub postępowanie sądowe przeciwko temu samemu przedsiębiorcy, w odniesieniu do tego samego naruszenia wewnątrzunijnego.

2. Organ współpracujący może odmówić realizacji wniosku o podjęcie środków egzekwowania prawa na mocy art. 12, jeżeli po konsultacji z organem wnioskującym zachodzi co najmniej jedna z poniższych sytuacji:

- a) przed organami sądowymi w państwie członkowskim organu współpracującego zostało już wszczęte śledztwo lub postępowanie sądowe albo istnieje wyrok, ugoda sądowa lub nakaz sądowy w sprawie tego samego naruszenia wewnątrzunijnego i przeciwko temu samemu przedsiębiorcy;
- b) rozpoczęto już wykonywanie niezbędnych uprawnień do egzekwowania prawa lub przyjęto już decyzję administracyjną w sprawie tego samego naruszenia wewnątrzunijnego i przeciwko temu samemu przedsiębiorcy w państwie członkowskim organu współpracującego, aby doprowadzić do szybkiego i skutecznego zaprzestania tego naruszenia wewnątrzunijnego lub do jego szybkiego i skutecznego zakazania;
- c) po przeprowadzeniu stosownego dochodzenia, organ współpracujący, jest zdania, że nie doszło do naruszenia wewnątrzunijnego;
- d) organ współpracujący jest zdania, że organ wnioskujący nie udzielił niezbędnych informacji zgodnie z art. 13 ust. 1;
- e) organ współpracujący przyjął zaproponowane przez przedsiębiorcę zobowiązanie do zaprzestania naruszenia wewnątrzunijnego w określonym terminie i termin ten jeszcze nie upłynął.

Organ współpracujący realizuje jednak wniosek o podjęcie środków egzekwowania prawa na mocy art. 12, jeżeli przedsiębiorca nie dotrzyma zaakceptowanych zobowiązań w określonym terminie, o którym mowa w lit. e) akapitu pierwszego.

▼ B

3. Organ współpracujący informuje organ wnioskujący oraz Komisję o każdej odmowie realizacji wniosku o wzajemną pomoc oraz o powodach tej odmowy.
4. W przypadku braku porozumienia między organem wnioskującym a organem współpracującym organ wnioskujący albo organ współpracujący może przekazać sprawę Komisji, która bezzwłocznie wydaje opinię w tej sprawie. W przypadku nieprzekazania sprawy Komisji, może ona jednak wydać opinię z własnej inicjatywy. W celu wydania tej opinii Komisja może zwrócić się o stosowne informacje i dokumenty wymieniane między organem wnioskującym a organem współpracującym.
5. Komisja monitoruje funkcjonowanie mechanizmu wzajemnej pomocy oraz przestrzeganie przez właściwe organy procedur i terminów rozpatrywania wniosków o wzajemną pomoc. Komisja ma dostęp do wniosków o wzajemną pomoc oraz do informacji i dokumentów wymienianych między organem wnioskującym a organem współpracującym.
6. W stosownych przypadkach Komisja może wydać wytyczne i udzielić porad państwom członkowskim w celu zapewnienia skutecznego i efektywnego funkcjonowania mechanizmu wzajemnej pomocy.

ROZDZIAŁ IV

SKOORDYNOWANE MECHANIZMY PROWADZENIA DOCHODZEŃ I EGZEKWOWANIA PRAWA W PRZYPADKU NARUSZEŃ POWSZECHNYCH I NARUSZEŃ POWSZECHNYCH O WYMIARZE UNIJNYM*Artykuł 15***Procedura podejmowania decyzji wśród państw członkowskich**

W sprawach objętych niniejszym rozdziałem odnośne właściwe organy podejmują decyzje na zasadzie konsensusu.

*Artykuł 16***Ogólne zasady współpracy**

1. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że dochodzi do naruszenia powszechnego lub naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, właściwe organy, których dotyczy to naruszenie, i Komisja niezwłocznie informują się nawzajem i informują odnośny jednolity urząd łącznikowy, wydając ostrzeżenia na podstawie art. 26.
2. Właściwe organy zajmujące się danym naruszeniem powszechnym lub naruszeniem powszechnym o wymiarze unijnym koordynują podjęcie środków dochodzeniowych i środków egzekwowania prawa celem wyeliminowania tego naruszenia. Niezwłocznie wymieniają wszelkie niezbędne dowody i informacje i udzielają sobie nawzajem oraz Komisji potrzebnej pomocy.
3. Właściwe organy, których dotyczy naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym, zapewniają gromadzenie wszelkich niezbędnych dowodów i informacji oraz podjęcie wszelkich koniecznych środków egzekwowania prawa, aby doprowadzić do zaprzestania lub zakazania tego naruszenia.

▼ B

4. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejsze rozporządzenie nie wpływa na prowadzenie przez właściwe organy krajowych działań dochodzeniowych i działań w zakresie egzekwowania prawa w sprawie tego samego naruszenia i tego samego przedsiębiorcy.

5. W stosownych przypadkach właściwe organy mogą zaprosić urzędników Komisji i inne osoby towarzyszące, które zostały upoważnione przez Komisję do udziału w skoordynowanych dochodzeniach, działaniach w zakresie egzekwowania prawa i innych środkach podejmowanych na podstawie niniejszego rozdziału.

*Artykuł 17***Rozpoczęcie skoordynowanego działania i wyznaczenie koordynatora**

1. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że doszło do naruszenia powszechnego, właściwe organy, których dotyczy to naruszenie rozpoczynają za porozumieniem skoordynowane działanie. O rozpoczęciu skoordynowanego działania powiadamia się niezwłocznie jednolite urzędy łącznikowe, których dotyczy to naruszenie, oraz Komisję.

2. Właściwe organy zajmujące się podejrzeniem wystąpienia naruszenia powszechnego wyznaczają spośród siebie jeden właściwy organ, którego dotyczy podejrzewanego naruszenie powszechne, do roli koordynatora. Jeżeli te właściwe organy nie mogą osiągnąć porozumienia w sprawie tego wyznaczenia, rolę koordynatora pełni Komisja.

3. Jeżeli Komisja poweźmie uzasadnione podejrzenie, że doszło do naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, powiadamia o tym niezwłocznie zgodnie z art. 26 właściwe organy i jednolite urzędy łącznikowe, których dotyczy domniemane naruszenie. W powiadomieniu Komisja przedstawia powody uzasadniające ewentualne podjęcie skoordynowanego działania. Takie właściwe organy, które zajmują się domniemanym naruszeniem powszechnym o wymiarze unijnym, przeprowadzają odpowiednie dochodzenia w oparciu o posiadane informacje lub informacje łatwo dla nich dostępne. Właściwe organy, które zajmują się domniemanym naruszeniem powszechnym o wymiarze unijnym, powiadamiają o wynikach takich dochodzeń pozostałe właściwe organy, jednolite urzędy łącznikowe, których dotyczy to naruszenie i Komisję zgodnie z art. 26, w terminie jednego miesiąca od otrzymania powiadomienia od Komisji. W przypadku gdy takie dochodzenia wykażą, że może dochodzić do naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, właściwe organy, których dotyczy naruszenie powszechne o wymiarze unijnym, rozpoczynają skoordynowane działanie i podejmują środki określone w art. 19 oraz, w odpowiednich przypadkach, środki określone w art. 20 i 21.

4. Skoordynowane działania, o których mowa w ust. 3, są koordynowane przez Komisję.

5. Właściwe organy dołączają do skoordynowanego działania, jeżeli podczas tego skoordynowanego działania okaże się, że dane naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym dotyczy również tego właściwego organu.

*Artykuł 18***Odmowa udziału w skoordynowanym działaniu**

1. Właściwy organ może odmówić udziału w skoordynowanym działaniu z jednej z następujących przyczyn:

▼ B

- a) w odniesieniu do tego samego przedsiębiorcy wszczęto już śledztwo lub postępowanie sądowe, wydano już wyrok lub zawarto ugodę sądową z tym samym przedsiębiorcą w sprawie tego samego naruszenia w państwie członkowskim tego właściwego organu;
- b) rozpoczęto już wykonywanie niezbędnych uprawnień do egzekwowania prawa przed wystosowaniem ostrzeżenia, o którym mowa w art. 17 ust. 3, lub przyjęto decyzję administracyjną przeciwko temu samemu przedsiębiorcy w sprawie tego samego naruszenia w państwie członkowskim tego właściwego organu, aby doprowadzić do szybkiego i skutecznego zaprzestania tego naruszenia powszechnego lub naruszeniem powszechnym o wymiarze unijnym lub jego szybkiego i skutecznego zakazania;
- c) w następstwie stosownego dochodzenia okazało się, że faktyczny lub potencjalny wpływ domniemanego naruszenia powszechnego lub naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym w państwie członkowskim tego właściwego organu jest znikomy i dlatego nie ma potrzeby przyjmowania przez ten właściwy organ środków egzekwowania prawa;
- d) w państwie członkowskim tego właściwego organu nie doszło do odnośnego naruszenia powszechnego lub naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, i dlatego nie ma potrzeby przyjmowania przez ten właściwy organ środków egzekwowania prawa;
- e) właściwy organ przyjął proponowane przez przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenia powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym zobowiązania do zaprzestania w państwie członkowskim tego właściwego organu tego naruszenia oraz zobowiązania te zostały zrealizowane i dlatego nie ma potrzeby przyjmowania przez ten właściwy organ środków egzekwowania prawa.

2. W przypadku gdy właściwy organ odmawia wzięcia udziału w skoordynowanym działaniu, niezwłocznie informuje o tej decyzji Komisję i pozostałe właściwe organy i jednolite urzędy łącznikowe, których dotyczy naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym przedstawiając niezwłocznie przyczyny swojej decyzji i przekazując wszelkie niezbędne dokumenty uzasadniające.

*Artykuł 19***Środki dochodzeniowe w ramach skoordynowanych działań**

1. Odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, zapewniają, aby dochodzenia i kontrole były prowadzone skutecznie, sprawnie i w sposób skoordynowany. Starają się one równoległe prowadzić dochodzenia i kontrole oraz, w stopniu, w jakim pozwala na to krajowe prawo procesowe, stosować środki tymczasowe.

2. W razie konieczności można skorzystać z mechanizmu wzajemnej pomocy na podstawie rozdziału III, w szczególności w celu zgromadzenia niezbędnych dowodów i innych informacji od państw członkowskich innych niż państwa członkowskie, których dotyczy skoordynowane działanie, lub w celu zapewnienia, aby dany przedsiębiorca nie obchodził środków egzekwowania prawa.

3. W odpowiednich przypadkach odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, przedstawiają wynik dochodzenia w sprawie naruszenia powszechnego lub, w przypadku gdy ma to zastosowanie, naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, oraz ocenę tego naruszenia w uzgodnionym między sobą wspólnym stanowisku.

▼B

4. O ile właściwe organy zajmujące się tym skoordynowanym działaniem, nie uzgodnią inaczej, koordynator przekazuje wspólne stanowisko przedsiębiorcy odpowiedzialnemu za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym. Przedsiębiorca odpowiedzialny za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym ma możliwość ustosunkowania się do kwestii ujętych we wspólnym stanowisku.

5. W odpowiednich przypadkach i nie naruszając przepisów art. 15 lub przepisów dotyczących poufności i tajemnicy zawodowej i handlowej określonych w art. 33, zainteresowane właściwe organy zajmujące się skoordynowanym działaniem publikują wspólne stanowisko lub jego części na swoich stronach internetowych lub na stronie internetowej Komisji oraz mogą zasięgnąć opinii organizacji konsumenckich, stowarzyszeń przedsiębiorców i innych zainteresowanych stron. Komisja publikuje wspólne stanowisko lub jego część na swojej stronie internetowej w porozumieniu z zainteresowanymi właściwymi organami.

*Artykuł 20***Zobowiązania w ramach skoordynowanych działań**

1. Na podstawie wspólnego stanowiska przyjętego zgodnie z art. 19 ust. 3 odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, mogą zwrócić się do przedsiębiorcy odpowiedzialnego za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym o to, aby w określonym terminie wystąpił z propozycją zobowiązań, jakie podejmie w celu usunięcia naruszenia. Przedsiębiorca może również z własnej inicjatywy zaproponować zobowiązania do zaprzestania tego naruszenia lub zaoferować zobowiązania w zakresie środków zaradczych na korzyść konsumentów, na których ma wpływ to naruszenie.

2. W stosownych przypadkach i bez uszczerbku dla przepisów dotyczących poufności i tajemnicy zawodowej i handlowej określonych w art. 33, odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, mogą opublikować zobowiązania zaproponowane przez przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenie powszechne lub za naruszenie powszechne o wymiarze unijnym na swoich stronach internetowych lub w odpowiednich przypadkach Komisja może opublikować te zobowiązania zaproponowane przez tego przedsiębiorcę na swojej stronie internetowej, jeżeli zwrócą się o to odnośne właściwe organy. Właściwe organy i Komisja mogą zwrócić się o opinię innych zainteresowanych stron, w tym organizacji konsumenckich, stowarzyszeń przedsiębiorców i innych zainteresowanych stron..

3. Odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, oceniają zaproponowane zobowiązania, a o wyniku oceny powiadamiają przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, w przypadku gdy zaoferowano zobowiązania w zakresie środków zaradczych, informują konsumentów, którzy deklarują, że są poszkodowani w wyniku naruszenia zawinionego przez przedsiębiorcę. Jeżeli zobowiązania są proporcjonalne i wystarczające, by zaprzestać naruszenia powszechnego lub naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym, właściwe organy przyjmują te zobowiązania i wyznaczają termin, w którym należy je zrealizować.

4. Odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem monitorują realizację zobowiązań. W szczególności zapewniają, aby przedsiębiorca odpowiedzialny za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym regularnie przekazywał koordynatorowi informacje na temat postępów w realizacji

▼ B

zobowiązań. Odnośne właściwe organy mogą – w odpowiednich przypadkach – zasięgać opinii organizacji konsumenckich i ekspertów, aby sprawdzić, czy działania podjęte przez przedsiębiorcę są zgodne z zobowiązaniami.

*Artykuł 21***Środki egzekwowania prawa w skoordynowanych działaniach**

1. Odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, podejmują w ramach swojej jurysdykcji wszelkie konieczne środki egzekwowania prawa względem przedsiębiorcy odpowiedzialnego za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym, aby doprowadzić do zaprzestania lub zakazania tego naruszenia.

W stosownych przypadkach nakładają na przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenie powszechne lub naruszenie powszechne o wymiarze unijnym kary, takie jak grzywny lub okresowe kary pieniężne. Właściwe organy mogą uzyskać od przedsiębiorcy, z jego własnej inicjatywy, dodatkowe zobowiązania w zakresie środków zaradczych na korzyść konsumentów dotkniętych domniemanym naruszeniem powszechnym lub domniemanym naruszeniem powszechnym o wymiarze unijnym, lub, w odpowiednich przypadkach, zwrócić się do przedsiębiorcy o złożenie zobowiązania w postaci zaoferowania odpowiednich środków zaradczych konsumentom, których dotyczy naruszenie.

Środki egzekwowania prawa są właściwe szczególnie w sytuacjach gdy:

- a) niezbędne jest natychmiastowe działanie na rzecz egzekwowania przepisów, tak aby doprowadzić do szybkiego i skutecznego zaprzestania lub szybkiego i skutecznego jego zakazania;
- b) jest mało prawdopodobne, że naruszenie ustanie w wyniku zobowiązań zaproponowanych przez odpowiedzialnego za nie przedsiębiorcę;
- c) przedsiębiorca odpowiedzialny za naruszenie nie zaproponował zobowiązań przed upływem terminu określonego przez zainteresowane właściwe organy;
- d) zobowiązania zaproponowane przez przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenie nie są wystarczające do zagwarantowania zaprzestania naruszenia lub w odpowiednich przypadkach do zapewnienia środków zaradczych konsumentom poszkodowanym w związku z tym naruszeniem; lub
- e) przedsiębiorca odpowiedzialny za naruszenie nie wykonał zobowiązań dotyczących zaprzestania naruszenia lub w odpowiednich przypadkach nie wdrożył środków zaradczych dla konsumentów poszkodowanych w wyniku naruszenia przed upływem terminu, o którym mowa w art. 20 ust. 3.

2. Środki egzekwowania prawa przewidziane w ust. 1 są podejmowane w sposób skuteczny, sprawny i skoordynowany w celu doprowadzenia do zaprzestania lub zakazania naruszenia powszechnego. Odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, starają się podjąć środki egzekwowania prawa jednocześnie w państwach członkowskich, których dotyczy to naruszenie.

Artykuł 22

Zakończenie skoordynowanych działań

1. Skoordynowane działanie zostaje zakończone, jeżeli odnośne właściwe organy, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, stwierdzą, że zaprzestano naruszenia powszechnego lub naruszenia powszechnego o wymiarze unijnym lub zostało ono zakazane we wszystkich państwach członkowskich, których dotyczyło, lub że nie doszło do takiego naruszenia.
2. Koordynator niezwłocznie powiadamia Komisję, w stosownych przypadkach, właściwe organy i jednolite urzędy łącznikowe zainteresowanych państw członkowskich, które zajmują się tym skoordynowanym działaniem, o zakończeniu skoordynowanego działania.

Artykuł 23

Rola koordynatora

1. Koordynator wyznaczony zgodnie z art. 17 lub 29 w szczególności:
 - a) zapewnia, aby wszystkie odnośne właściwe organy i Komisja były należycie i terminowo informowane o postępach w realizacji działań dochodzeniowych lub działań w zakresie egzekwowania prawa, o ile ma to zastosowanie, oraz informowane o przewidywanych kolejnych krokach oraz o środkach, które mają zostać przyjęte;
 - b) koordynuje i monitoruje środki dochodzeniowe podejmowane przez właściwe organy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - c) koordynuje proces przygotowania i udostępniania wszystkich niezbędnych dokumentów między odnośnymi właściwymi organami i Komisją;
 - d) utrzymuje kontakt z przedsiębiorcą i innymi stronami, których dotyczą środki dochodzeniowe lub środki egzekwowania prawa, o ile ma to zastosowanie, chyba że odnośne właściwe organy i koordynator uzgodnią inaczej;
 - e) w przypadku gdy ma to zastosowanie, koordynuje ocenę, konsultacje i monitorowanie prowadzone przez odnośne właściwe organy oraz inne kroki niezbędne do przetwarzania i realizacji zobowiązań proponowanych przez danych przedsiębiorców;
 - f) w przypadku gdy ma to zastosowanie, koordynuje środki egzekwowania prawa przyjmowane przez odnośne właściwe organy;
 - g) koordynuje wnioski o wzajemną pomoc złożone przez odnośne właściwe organy na podstawie rozdziału III.
2. Koordynator nie ponosi odpowiedzialności za czyny lub zaniechania, których dopuszczają się odnośne właściwe organy podczas korzystania z uprawnień określonych w art. 9.
3. W przypadku gdy skoordynowane działania dotyczą naruszeń powszechnych lub naruszeń powszechnych o wymiarze unijnym aktów prawnych Unii, o których to naruszeniach mowa w art. 2 ust. 10, koordynator zwraca się do Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego o występowanie w roli obserwatora.

▼ B*Artykuł 24***System językowy**

1. Odnośne właściwe organy uzgadniają, jakie języki są stosowane przez właściwe organy do celów notyfikacji oraz wszelkich innych powiadomień, objętych niniejszym rozdziałem, związanych ze skoordynowanymi działaniami i akcjami kontrolnymi.
2. Jeżeli odnośne właściwe organy nie mogły dojść do porozumienia, notyfikacje i inne powiadomienia przesyła się w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, które dokonuje notyfikacji lub innego powiadomienia. W takiej sytuacji w razie konieczności każdy odnośny właściwy organ zapewnia tłumaczenie notyfikacji, powiadomień i innych dokumentów, które otrzyma od innych właściwych organów.

*Artykuł 25***Ustalenia językowe na potrzeby komunikowania się z przedsiębiorcami**

Do celów procedur określonych w niniejszym rozdziale przedsiębiorca ma prawo do komunikowania się w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych stosowanych do celów urzędowych w państwie członkowskim będącym jego miejscem prowadzenia działalności lub miejscem zamieszkania.

ROZDZIAŁ V

DZIAŁANIA O ZASIĘGU OGÓLNOUNIJNYM*Artykuł 26***Ostrzeżenia**

1. Właściwy organ niezwłocznie powiadamia Komisję, inne właściwe organy oraz jednolite urzędy łącznikowe o wszelkich uzasadnionych podejrzeniach, że na jego terytorium dochodzi do naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem, które może wywierać wpływ na interesy konsumentów w innych państwach członkowskich.
2. Komisja niezwłocznie powiadamia zainteresowane właściwe organy oraz jednolite urzędy łącznikowe o każdym uzasadnionym podejrzeniu, że doszło do przypadku naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem.
3. Właściwy organ lub Komisja, powiadamiając (wydając ostrzeżenie) na podstawie ust. 1 i 2 przedstawiają informacje dotyczące domniemanego naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem i w szczególności, w miarę możliwości, co następuje:
 - a) opis czynu lub zaniechania, które stanowią naruszenie;
 - b) informacje o produkcie lub usłudze, których naruszenie dotyczy;
 - c) nazwy państw członkowskich, których naruszenie dotyczy lub może dotyczyć;
 - d) tożsamość odpowiedzialnego przedsiębiorcy lub odpowiedzialnych przedsiębiorców za naruszenie lub przedsiębiorcy podejrzewanego o bycie odpowiedzialnym za naruszenie;

▼B

- e) podstawa prawna możliwych działań przez odniesienie się do prawa krajowego i odpowiadających przepisów unijnych aktów prawnych wymienionych w załączniku;
- f) opis postępowania sądowego, środków egzekwowania prawa lub innych środków podejmowanych w związku z naruszeniem, wraz z datami ich podjęcia i czasem ich trwania oraz ich status;
- g) dane właściwych organów prowadzących postępowanie sądowe i wdrażających inne środki.

4. Zgłaszając ostrzeżenie właściwy organ może zwrócić się do właściwych organów oraz odnośnych jednolitych urzędów łącznikowych w innych państwach członkowskich i do Komisji lub Komisja może zwrócić się do właściwych organów i odnośnych jednolitych urzędów łącznikowych w innych państwach członkowskich, by sprawdziły, na podstawie informacji posiadanych przez odnośne właściwe organy lub odpowiednio Komisję lub informacji łatwo dla nich dostępnych, czy nie podejrzewa się, że na terytorium tych innych państw członkowskich dochodzi do podobnych naruszeń, lub czy w tych państwach członkowskich podjęto wobec takich naruszeń jakiegokolwiek środki egzekwowania prawa. Te właściwe organy innych państw członkowskich i Komisja odpowiadają na taki wniosek bezzwłocznie.

*Artykuł 27***Ostrzeżenia zewnętrzne**

1. O ile inna decyzja nie jest uzasadniona, każde państwo członkowskie uprawnia wyznaczone podmioty, Europejskie Centra Konsumentckie, organizacje i stowarzyszenia konsumentckie oraz w odpowiednich przypadkach stowarzyszenia przedsiębiorców posiadające niezbędną wiedzę specjalistyczną, uprawnienie do wydania ostrzeżenia do właściwych organów danych państw członkowskich i Komisji o podejrzeniach, że doszło do naruszenia, objętego niniejszym rozporządzeniem, i do przedstawiania dostępnych im informacji określonych w art. 26 ust. 3 („ostrzeżenia zewnętrzne”). Każde państwo członkowskie niezwłocznie notyfikuje Komisji wykaz tych podmiotów i wszelkie zmiany do tego wykazu.

2. Komisja po konsultacji z państwami członkowskimi uprawnia stowarzyszenia reprezentujące interesy konsumentów oraz, w odpowiednich przypadkach, interesy przedsiębiorców na szczeblu unijnym do zgłaszania ostrzeżeń zewnętrznych.

3. Właściwe organy nie są zobowiązane do tego, by w odpowiedzi na ostrzeżenia zewnętrzne wszczynać postępowania lub podejmować inne działania. Podmioty zgłaszające ostrzeżenia zewnętrzne upewniają się, że przekazywane informacje są prawidłowe, aktualne i precyzyjne, oraz – w odpowiednich przypadkach – niezwłocznie korygują lub wycofują opublikowane informacje.

*Artykuł 28***Wymiana innych informacji istotnych dla wykrywania naruszeń**

W zakresie niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, za pośrednictwem elektronicznej bazy danych, o której mowa w art. 35, właściwe organy niezwłocznie notyfikują Komisję i właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich o wszelkich środkach, jakie podjęły w celu usunięcia naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem, w obrębie ich jurysdykcji, jeżeli podejrzewają, że dane naruszenie może mieć wpływ na interesy konsumentów w innych państwach członkowskich.

▼B*Artykuł 29***Akcje kontrolne**

1. Właściwe organy mogą postanowić o przeprowadzeniu akcji kontrolnych w celu sprawdzenia, czy przestrzegane są przepisy prawne Unii chroniące interesy konsumentów, lub w celu wykrycia naruszeń. O ile zaangażowane właściwe organy nie uzgodnią inaczej, akcje kontrolne koordynuje Komisja.
2. Prowadząc akcje kontrolne, zaangażowane właściwe organy mogą korzystać z uprawnień dochodzeniowych określonych w art. 9 ust. 3 i wszelkich innych uprawnień nadanych im na mocy przepisów prawa krajowego.
3. O wzięcie udziału w akcjach kontrolnych właściwe organy mogą zwrócić się do wyznaczonych podmiotów, urzędników Komisji i innych towarzyszących osób upoważnionych przez Komisję.

*Artykuł 30***Koordynowanie innych działań wspierających dochodzenia i egzekwowanie prawa**

1. W zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie informują siebie nawzajem oraz Komisję o swoich działaniach podejmowanych w następujących dziedzinach:
 - a) szkolenie urzędników zajmujących się stosowaniem niniejszego rozporządzenia;
 - b) gromadzenie, klasyfikowanie i wymiana danych dotyczących skarg konsumentów;
 - c) tworzenie sieci urzędników dla poszczególnych sektorów;
 - d) opracowywanie narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych; oraz
 - e) tam gdzie ma to zastosowanie, opracowywanie standardów, metod i wytycznych dotyczących stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. W zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą koordynować i wspólnie organizować działania w dziedzinach, o których mowa w ust. 1.

*Artykuł 31***Wymiana urzędników między właściwymi organami**

1. Aby usprawnić współpracę, właściwe organy mogą brać udział w programach wymiany urzędników z innymi państwami członkowskimi. Właściwe organy podejmują działania niezbędne do zapewnienia urzędnikom z innych państw członkowskich możliwości efektywnego zaangażowania się w działalność danego właściwego organu. W tym celu tacy urzędnicy zostają upoważnieni do wypełniania obowiązków powierzonych im przez właściwy organ przyjmujący zgodnie z przepisami państwa członkowskiego tego organu.

▼B

2. W trakcie wymiany urzędnicy podlegają odpowiedzialności cywilnej i karnej na tych samych zasadach, co urzędnicy właściwego organu przyjmującego. Urzędnicy z innych państw członkowskich przestrzegają standardów zawodowych i stosownych wewnętrznych zasad postępowania obowiązujących we właściwym organie przyjmującym. Wspomniane zasady postępowania zapewniają w szczególności ochronę osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych, bezstronności postępowania i przestrzegania przepisów dotyczących poufności i tajemnicy zawodowej oraz handlowej ustanowionych w art. 33.

*Artykuł 32***Współpraca międzynarodowa**

1. W zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia Unia współpracuje z państwami trzecimi i z właściwymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinach objętych niniejszym rozporządzeniem w celu zapewnienia ochrony interesów konsumentów. Unia i zainteresowane państwami trzecie mogą zawrzeć umowy regulujące ustalenia w zakresie współpracy, w tym ustalenia dotyczące wzajemnej pomocy, a także ustalenia dotyczące wymiany informacji poufnych i programów wymiany pracowników.

2. Zawierane między Unią a państwami trzecimi umowy dotyczące współpracy i wzajemnej pomocy na rzecz ochrony i wspierania interesów konsumentów są zgodne z odnośnymi przepisami w zakresie ochrony danych mającymi zastosowanie do przekazywania danych osobowych do państw trzecich.

3. W przypadku gdy właściwy organ otrzymuje od organu państwa trzeciego informacje potencjalnie istotne dla właściwych organów innych państw członkowskich, przekazuje te informacje tym właściwym organom w zakresie, w jakim zezwalają mu na to obowiązujące dwustronne umowy o pomocy zawarte z tym państwem trzecim oraz o ile są one zgodne z prawem Unii w zakresie ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych.

4. Informacje przekazywane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem mogą zostać również przekazane organowi państwa trzeciego przez właściwy organ zgodnie z postanowieniami dwustronnej umowy o pomocy zawartej z tym państwem trzecim, o ile uzyskano zgodę właściwego organu, który pierwotnie przekazał dane informacje, oraz zgodnie z prawem Unii w zakresie ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych.

ROZDZIAŁ VI

WSPÓLNE USTALENIA*Artykuł 33***Wykorzystywanie i ujawnianie informacji a tajemnica zawodowa i handlowa**

1. Informacje gromadzone przez właściwe organy i Komisję lub przekazywane im w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie do celów zapewnienia przestrzegania przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów.

▼ B

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są traktowane jako poufne i wykorzystuje się je i ujawnia wyłącznie z należyтым uwzględnieniem interesów handlowych osób fizycznych lub prawnych, w tym tajemnic handlowych i praw własności intelektualnej.

3. Niemniej jednak właściwe organy mogą, po konsultacji z właściwym organem, który przekazał informacje, ujawnić takie informacje, które są niezbędne:

- a) w celu udowodnienia naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem; lub
- b) w celu doprowadzenia do zaprzestania lub w celu zakazania naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem.

*Artykuł 34***Wykorzystywanie dowodów i ustaleń z dochodzeń**

Właściwe organy mogą wykorzystać jako dowód przekazane im informacje, dokumenty, ustalenia, oświadczenia, potwierdzone kopie lub informacje wywiadowcze na tej samej podstawie co podobne dokumenty uzyskane w ich państwie członkowskim, niezależnie od nośnika.

*Artykuł 35***Elektroniczna baza danych**

1. Komisja ustanawia i prowadzi elektroniczną bazę danych na potrzeby wszelkiej prowadzonej na podstawie niniejszego rozporządzenia komunikacji między właściwymi organami, jednolitymi urzędami łącznikowymi i Komisją. Wszystkie informacje przesłane za pośrednictwem elektronicznej bazy danych są w niej przechowywane i przetwarzane. Bezpośredni dostęp do tej bazy danych przysługuje właściwym organom, jednolitym urzędom łącznikowym i Komisji.

2. Informacje przekazywane przez podmioty zgłaszające ostrzeżenia zewnętrzne zgodnie z art. 27 ust. 1 lub 2 są przechowywane i przetwarzane w elektronicznej bazie danych. Podmioty te nie mają jednak dostępu do tej bazy.

3. Gdy właściwy organ, wyznaczony organ lub podmiot zgłaszający ostrzeżenia zewnętrzne zgodnie z art. 27 ust. 1 lub 2, ustali, że ostrzeżenie dotyczące naruszenia przez niego zgłoszonego zgodnie z art. 26 lub 27, okazało się nieuzasadnione, wycofuje to ostrzeżenie. Komisja bezzwłocznie usuwa z bazy danych odnośne informacje i informuje strony o powodach ich usunięcia.

Dane dotyczące naruszenia są przechowywane w elektronicznej bazie danych jedynie przez okres niezbędny do zrealizowania celów, do których je zgromadzono i przetwarzano, jednak nie dłużej niż pięć lat, licząc od dnia, w którym:

- a) organ współpracujący powiadomi Komisję o ustaniu naruszenia wewnątrzunijnego zgodnie z art. 12 ust. 2;

▼B

- b) koordynator powiadomi o zakończeniu skoordynowanego działania zgodnie z art. 22 ust. 1; oraz
 - c) informacje wprowadzono do bazy danych we wszystkich innych przypadkach.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające mechanizmy praktyczne i operacyjne dla funkcjonowania elektronicznej bazy danych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 38 ust. 2.

*Artykuł 36***Zwolnienie z obowiązku zwrotu wydatków**

1. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do zwrotu jakichkolwiek wydatków poniesionych w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.
2. Niezależnie od ust. 1 w przypadku wniosku o podjęcie środków egzekwowania prawa na podstawie art. 12 państwo członkowskie organu wnioskującego ponosi odpowiedzialność względem państwa członkowskiego organu współpracującego za wszelkie koszty i straty poniesione w wyniku zastosowania środków, które sąd oddalił i uznał za bezzasadne, w odniesieniu do istoty odnośnego naruszenia.

*Artykuł 37***Priorytety w zakresie egzekwowania prawa**

1. W terminie do dnia 17 stycznia 2020 r., a następnie co dwa lata, państwa członkowskie będą wymieniać między sobą i z Komisją informacje o swoich priorytetach w zakresie egzekwowania prawa w odniesieniu do stosowania niniejszego rozporządzenia.

Informacje te obejmują:

- a) informacje o tendencjach rynkowych, które mogłyby mieć wpływ na interesy konsumentów w danym państwie członkowskim oraz w innych państwach członkowskich;
- b) przegląd działań przeprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia w ciągu poprzednich dwóch lat, a w szczególności środków dochodzeniowych i środków w zakresie egzekwowania prawa dotyczących naruszeń powszechnych;
- c) dane statystyczne wymieniane za pomocą ostrzeżeń, o których mowa w art. 26;
- d) orientacyjne informacje o dziedzinach, które w danym państwie członkowskim w najbliższych dwóch latach będą priorytetowe, jeśli chodzi o egzekwowanie przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów; oraz
- e) proponowane dziedziny, które w obrębie Unii w najbliższych dwóch latach będą priorytetowe, jeśli chodzi o egzekwowanie przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów.

2. Bez uszczerbku dla art. 33 co dwa lata Komisja przedstawia przegląd informacji, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), i podaje je do publicznej wiadomości. Komisja informuje o tym Parlament Europejski.

▼ B

3. W przypadku istotnej zmiany sytuacji rynkowej lub warunków rynkowych w okresie dwóch lat po przedłożeniu najnowszych priorytetów w zakresie egzekwowania prawa państwa członkowskie aktualizują swoje priorytety w tym zakresie i informują o tym pozostałe państwa członkowskie i Komisję.

4. Komisja podsumowuje przedłożone przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu informacje na temat priorytetów w zakresie egzekwowania prawa i co roku przedstawia sprawozdanie komitetowi, o którym mowa w art. 38 ust. 1, aby ułatwić ustalanie ważności działań na podstawie niniejszego rozporządzenia. Komisja prowadzi z państwami członkowskimi wymianę najlepszych praktyk i analizę porównawczą, zwłaszcza w celu opracowywania działań na rzecz budowania potencjału.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

*Artykuł 38***Komitet**

1. Komisję wspiera komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 39***Powiadomienia**

Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji teksty wszelkich przyjmowanych przez siebie aktów prawa krajowego dotyczących kwestii wchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia i zawieranych przez siebie umów dotyczących kwestii wchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia, innych niż umowy odnoszące się do poszczególnych przypadków.

*Artykuł 40***Sprawozdawczość**

1. W terminie do dnia 17 stycznia 2023 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia.

2. To sprawozdanie zawiera ocenę stosowania niniejszego rozporządzenia obejmującą ocenę skuteczności egzekwowania przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności w odniesieniu do uprawnień właściwych organów określonych w art. 9, w szczególności wraz z analizą dotyczącą zmian, jakie nastąpiły w zakresie przestrzegania przepisów prawnych Unii chroniących interesy konsumentów przez przedsiębiorców prowadzących działalność na kluczowych rynkach konsumenckich, których dotyczy transgraniczna wymiana handlowa.

W razie potrzeby sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski ustawodawcze.

▼B

Artykuł 41

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 traci moc z dniem 17 stycznia 2020 r.

Artykuł 42

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 17 stycznia 2020 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

ZAŁĄCZNIK

Dyrektywy i rozporządzenia, o których mowa w art. 3 pkt 1)

1. Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).
2. Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz.U. L 80 z 18.3.1998, s. 27).
3. Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12).
4. Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).
5. Dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi (Dz.U. L 311 z 28.11.2001, s. 67): art. 86–100.
6. Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej): art. 13 (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).
7. Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).
8. Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1).
9. Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych) (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).
10. Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1).
11. Dyrektywa 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 21): art. 1, art. 2 lit. c) i art. 4–8.
12. Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36): art. 20.

▼B

13. Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14).
14. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66).
15. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3): art. 22, 23 i 24.
16. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/122/WE z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów timeshare, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany (Dz.U. L 33 z 3.2.2009, s. 10).
17. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1): art. 9, 10, 11 i art. 19–26.
18. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1).
19. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1).
20. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).
21. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63): art. 13.
22. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1): art. 14.
23. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz.U. L 60 z 28.2.2014, s. 34): art. 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, rozdział 10 oraz załączniki I i II.
24. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 214): art. 3–18 i art. 20 ust. 2.

▼ B

25. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, zmieniająca rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz uchylająca dyrektywę Rady 90/314/EWG (Dz.U. L 326 z 11.12.2015, s. 1).
26. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1128 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie możliwości transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści (Dz.U. L 168 z 30.6.2017, s. 1).

▼ MI

27. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1.), wyłącznie wtedy, gdy klient jest konsumentem zdefiniowanym w art. 2 pkt 12 tego rozporządzenia.